

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

14 червня 2021 року

м. Київ

№ 50

**Про внесення змін до деяких нормативно-правових
актів Національного банку України**

Відповідно до статей 7, 15, 56 Закону України “Про Національний банк України”, Закону України від 19 червня 2020 року № 738-ІХ “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів” та з метою вдосконалення порядку відкриття та закриття рахунків клієнтів, виборчих фондів, випуску ощадних сертифікатів Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Інструкції про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків – резидентів і нерезидентів, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 12 листопада 2003 року № 492, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 року за № 1172/8493 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 01 квітня 2019 року № 56) (зі змінами) (далі – Зміни до Інструкції), що додаються.

2. У пункті 3 постанови Правління Національного банку України від 03 грудня 2003 року № 516 “Про затвердження Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій”, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 29 грудня 2003 року за № 1256/8577 (зі змінами), слово “(депозитних)” виключити.

3. Затвердити Зміни до Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 03 грудня 2003 року № 516, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29 грудня 2003 року за № 1256/8577 (зі змінами), що додаються.

4. Розділ I Порядку відкриття і закриття рахунків виборчих фондів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 15

липня 2020 року № 102 (зі змінами), після пункту 7 доповнити новим пунктом 7¹ такого змісту:

“7¹. Кандидат/представник клієнта/розпорядник, який відкриває рахунок виборчого фонду, має право пред’явити уповноваженому працівникові банку е-паспорт/е-паспорт для виїзду за кордон/дані про реєстраційний номер облікової картки платника податків на електронному носії, критерії якого підтримують використання мобільного додатка “Дія”.”.

5. Банки України мають право до 01 січня 2022 року видавати ощадні сертифікати на бланках іменних ощадних (депозитних) сертифікатів, виготовлених до 01 липня 2021 року.

Банки України здійснюють погашення ощадних (депозитних) сертифікатів на пред’явника та іменних ощадних (депозитних) сертифікатів (виготовлених до 01 липня 2021 року) після пред’явлення власником сертифіката права вимоги на вклад (депозит).

6. Департаменту платіжних систем та інноваційного розвитку (Андрій Поддєрьогін) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

7. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Олексія Шабана.

8. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування, крім пунктів 2, 3, 5 цієї постанови, підпункту 1 пункту 1, підпунктів 2, 3 пункту 5, підпункту 2 пункту 6, підпункту 2 пункту 7 Змін до Інструкції, які набирають чинності з 01 липня 2021 року.

Голова

Кирило ШЕВЧЕНКО

Інд. 57

Аркуші погодження додаються.

Зміни до Інструкції про порядок відкриття і закриття
рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків
банків – резидентів і нерезидентів

1. У розділі I:

1) підпункт 8 пункту 3 після слів “(бенефіціару або бенефіціарам),” доповнити словами “а в разі надання бенефіціаром письмової вказівки банку – особі (особам), зазначеній (зазначеним) бенефіціаром, якщо це передбачено договором”;

2) розділ після пункту 11¹ доповнити новим пунктом 11² такого змісту:
“11². Особа, яка відкриває рахунок, має право пред’явити уповноваженому працівнику банку е-паспорт/е-паспорт для виїзду за кордон/е-свідоцтво про народження/дані про реєстраційний номер облікової картки платника податків на електронному носії, критерії якого підтримують використання мобільного додатка “Дія”.”.

2. У розділі III:

1) абзац п’ятий пункту 41 виключити;

2) пункт 42 викласти в такій редакції:

“42. Банк відкриває поточний рахунок іноземному дипломатичному, консульському, торговельному, іншому офіційному представництву, що користується імунітетом і дипломатичними привілеями, на підставі заяви представництва про відкриття поточного рахунку (додаток 2).

Представництво, яке використовує найману працю і відповідно до законодавства України є платником єдиного внеску, додатково має подати копію документа, що підтверджує взяття представництва на облік у відповідному контролюючому органі як платника єдиного внеску. Інформацію про те, що представництво не використовує найману працю і не є платником єдиного внеску, клієнт зобов’язаний зазначити в заяві про відкриття поточного рахунку в рядку “Додаткова інформація”.”;

3) у пункті 48:

в абзаці першому слова та літери “спеціалізованим установам Організації Об’єднаних Націй (далі – спеціалізована установа ООН)” замінити словами, літерами та цифрами “Організації Об’єднаних Націй, що здійснює свою

діяльність відповідно до Конвенції ООН “Про привілеї та імунітети Об’єднаних Націй” (від 13 лютого 1946 року) (далі – ООН), спеціалізованим установам ООН”;

абзац третій після слів “банком і” доповнити літерами “ООН,”;

пункт після абзацу третього доповнити новим абзацом четвертим такого змісту:

“Режим поточного рахунку, відкритого ООН та спеціалізованим установам ООН, не обмежується жодним фінансовим контролем, правилами або мораторієм будь-якого виду відповідно до розділу 5 Конвенції ООН “Про привілеї та імунітети Об’єднаних Націй” (від 13 лютого 1946 року) та розділу 7 Конвенції ООН “Про привілеї та імунітети спеціалізованих установ” (від 21 листопада 1947 року).”.

У зв’язку з цим абзац четвертий уважати абзацом п’ятим;

абзац п’ятий після слова “відкривається” доповнити літерами “ООН,”.

3. У розділі IV:

1) пункт 49 замінити двома новими пунктами 49, 49¹ такого змісту:

“49. Відкриття поточного рахунку клієнтам, особливості відкриття яким визначено в розділі IV цієї Інструкції та які не мають рахунків у цьому банку, здійснюється в такому порядку.

Особа, яка від імені клієнта відкриває поточний рахунок, має:

1) пред’явити паспорт або інший документ, що посвідчує особу, та надати документи, що підтверджують її повноваження. Фізична особа-резидент додатково пред’являє документ, виданий відповідним контролюючим органом, що засвідчує його реєстрацію в Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків;

2) подати документи, визначені в розділі IV цієї Інструкції.

Між банком і клієнтом укладається в письмовій формі договір банківського рахунку.

49¹. Банк відкриває поточний рахунок для забезпечення таких видів діяльності, як виробнича кооперація, спільне виробництво та інші види спільної діяльності, що здійснюються на підставі договорів (контрактів) без утворення юридичної особи, на підставі таких документів:

1) заяви про відкриття поточного рахунку (додаток 2), що підписана уповноваженою учасниками договору особою;

2) копії договору про ведення спільної діяльності;

3) рішення учасників договору про визначення осіб, яким надається право відкриття рахунку та право розпорядження цим рахунком, що оформляється у формі довіреності;

4) копії документа, що підтверджує взяття на облік у контролюючому органі договору про спільну діяльність без створення юридичної особи.

Кошти за цим рахунком використовуються відповідно до порядку, встановленого для використання коштів за поточними рахунками суб'єктів господарювання.”;

2) пункти 57, 60¹ викласти в такій редакції:

“57. Фізична особа, яка провадить незалежну професійну діяльність та не має рахунків у цьому банку, має пред'явити уповноваженому працівнику банку паспорт або інший документ, що посвідчує особу, та документ, виданий контролюючим органом, що засвідчує його реєстрацію в Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків.

Банк відкриває поточний рахунок фізичній особі для провадження незалежної професійної діяльності на підставі:

1) заяви про відкриття поточного рахунку (додаток 2), що підписана фізичною особою, яка провадить незалежну професійну діяльність, або її представником;

2) копії документа, що підтверджує право фізичної особи на провадження незалежної професійної діяльності (свідоцтво про реєстрацію/дозвіл/сертифікат/посвідчення).

Банк відкриває поточний рахунок фізичній особі, яка провадить незалежну професійну діяльність та вже має в цьому банку рахунок, цей клієнт ідентифікований та верифікований банком і сформована справа з юридичного оформлення рахунку, за умови подання клієнтом заяви про відкриття поточного рахунку та укладення договору банківського рахунку.”;

“60¹. Банк відкриває поточний (спеціальний/окремий) рахунок арбітражному керуючому (керуючому реструктуризацією, керуючому реалізацією) у порядку, визначеному в пункті 57 розділу IV цієї Інструкції, для проведення процедури реструктуризації боргів/погашення боргів боржника – фізичної особи/фізичної особи-підприємця.

Арбітражний керуючий додатково подає копію ухвали суду про відкриття провадження в справі про неплатоспроможність боржника – фізичної особи (фізичної особи-підприємця) та введення процедури реструктуризації боргів боржника/про визнання боржника – фізичної особи (фізичної особи-підприємця) банкрутом і введення процедури погашення боргів боржника, засвідчену в установленому законодавством України порядку або уповноваженим працівником банку.

Ці рахунки використовуються для здійснення операцій, передбачених Кодексом України з процедур банкрутства.

Банк, у якому відкрито поточний (спеціальний/окремий) рахунок для розрахунків із кредиторами, зобов'язаний в разі відсторонення арбітражного керуючого від виконання повноважень переказати кошти з такого рахунку на рахунок нового арбітражного керуючого, призначеного господарським судом для виконання повноважень керуючого реструктуризацією або керуючого реалізацією майна боржника.”.

4. Абзац перший пункту 68 розділу V викласти в такій редакції:

“68. Суб'єкт господарювання має право відкрити поточні рахунки на користь фізичних осіб за їх згодою для здійснення деяких видів виплат (заробітної плати, дивідендів, стипендій, пенсій, соціальної допомоги, повернення надлишково сплачених сум, інших виплат) у такому порядку.”.

5. У розділі XI:

1) підпункт 2 пункту 120 доповнити словами “або його представником”;

2) розділ після пункту 120 доповнити двома новими пунктами 120¹, 120² такого змісту:

“120¹. Банк відкриває рахунок умовного зберігання (ескроу) приватному нотаріусу, який не має рахунку в цьому банку, з метою вчинення нотаріальних дій щодо прийняття від боржника грошової суми боргу в такому порядку.

Приватний нотаріус має:

1) пред'явити паспорт або інший документ, що посвідчує особу, та документ, виданий контролюючим органом, що засвідчує його реєстрацію в Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків;

2) подати заяву про відкриття рахунку умовного зберігання (ескроу) (додаток б), підписану приватним нотаріусом або його представником;

3) подати копію документа, що підтверджує право фізичної особи на провадження незалежної професійної діяльності (свідоцтво про реєстрацію/дозвіл/сертифікат/посвідчення).

Між приватним нотаріусом і банком укладається договір рахунку умовного зберігання (ескроу).

Банк відкриває рахунок умовного зберігання (ескроу) приватному нотаріусу, який вже має в цьому банку рахунок, цей клієнт ідентифікований та верифікований банком і сформована справа з юридичного оформлення рахунку, за умови подання клієнтом заяви про відкриття рахунку умовного зберігання (ескроу) та укладення договору рахунку умовного зберігання (ескроу).

120². Рахунок умовного зберігання (ескроу) може бути відкритий приватному нотаріусу його представником у такому порядку.

Представник приватного нотаріуса має:

1) пред'явити паспорт або інший документ, що посвідчує особу, та надати документи, що підтверджують його повноваження. Фізична особа-резидент додатково пред'являє документ, виданий відповідним контролюючим органом, що засвідчує її реєстрацію в Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків;

2) подати документи, визначені в підпунктах 2, 3 пункту 120¹ розділу XI цієї Інструкції.”;

3) підпункт 1 пункту 124 викласти в такій редакції:

“1) із зарахування банком перерахованих від власника рахунку та/або від третіх осіб коштів, які за настання підстав, визначених договором рахунку умовного зберігання (ескроу), перераховуються бенефіціару(ам) (у разі надання бенефіціаром письмової вказівки банку – зазначеній ним особі, якщо це передбачено договором)/видаються готівкою бенефіціару(ам) у випадках, передбачених законодавством України, або повертаються власнику рахунку відповідно до умов договору рахунку умовного зберігання (ескроу);”.

6. У розділі XIV:

1) у підпункті 2 пункту 148 слова та літери “, коду за ЄДРПОУ [реєстраційного номера облікової картки платника податків або серії (за наявності) та номера паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті/запис в електронному безконтактному носії або в паспорті проставлено слово “відмова”)] власника рахунку” виключити;

2) абзац другий пункту 151 викласти в такій редакції:

“Банк за наявності коштів на рахунку умовного зберігання (ескроу), який закривається в разі припинення або розірвання договору рахунку умовного зберігання (ескроу), повертає ці кошти власнику рахунку, а за настання підстав, передбачених договором рахунку умовного зберігання (ескроу), такі кошти (або їх частина, якщо це передбачено договором) перераховуються бенефіціару(ам) або зазначеній(им) бенефіціаром(ами) особі(ам) у разі надання ним(и) відповідної письмової вказівки банку.”.

7. У додатках до Інструкції:

1) пункт 4 Пояснень до заповнення заяви про відкриття поточного рахунку додатка 2 після слова “підприємець” доповнити словами “/фізична особа, яка провадить незалежну професійну діяльність,”;

2) у Поясненнях до заповнення заяви про відкриття рахунку умовного зберігання (ескроу) додатка 6:

пункт 4 доповнити словами “/приватним нотаріусом”;

в абзаці другому пункту 5 слова “фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність” замінити словами “приватного нотаріуса”.

Зміни до Положення про порядок здійснення банками України
вкладних (депозитних) операцій

1. В абзаці першому преамбули слова “Про цінні папери та фондовий ринок”, “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” замінити відповідно словами “Про ринки капіталу та організовані товарні ринки”, “Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків”.

2. В абзаці третьому пункту 1.1 глави 1 слова “або здійснення платежів за розпорядженням власника рахунку” виключити.

3. У главі 4:

1) пункти 4.1–4.5 викласти в такій редакції:

“4.1. Банки України видають ощадні сертифікати на певний строк (під відсотки, передбачені умовами його видачі).

Ощадні сертифікати банків можуть бути виключно ордерними, у паперовій формі та номіновані в національній валюті, іноземній валюті або банківських металах.

4.2. Строк обігу ощадних сертифікатів установлюється від дати видачі сертифіката безпосередньо вкладнику (власнику сертифіката) до дати, з якої власник сертифіката отримав право вимоги вкладу (депозиту).

4.3. Ощадні сертифікати мають містити обов’язкові реквізити, визначені Законом України “Про ринки капіталу та організовані товарні ринки”.

4.4. Банк України заповнює бланк ощадного сертифіката відповідно до вимог, визначених внутрішніми документами банку. Виправлення під час заповнення ощадного сертифіката не допускаються. Якщо під час заповнення бланка ощадного сертифіката допущено помилки, то він вважається зіпсованим і підлягає знищенню.

4.5. Ощадні сертифікати можуть мати корінці (додаток). Банк України заповнює всі реквізити корінця ощадного сертифіката, який підписується вкладником або уповноваженою ним особою.

Банк України, якщо на бланку ощадного сертифіката немає корінця, має вести реєстраційний журнал випущених ощадних сертифікатів, до якого включаються реквізити, передбачені для корінця.

Заповнення, ведення та зберігання корінця і реєстраційного журналу здійснюються банком відповідно до вимог, установлених внутрішніми документами.”;

2) пункти 4.6–4.12 виключити.

4. У главі 5:

1) у пункті 5.2:

у першому реченні слова “на це” замінити словом “ним”;

у другому реченні слова “інша уповноважена на це” замінити словами “уповноважена нею”;

2) у пункті 5.3:

пункт після абзацу першого доповнити новим абзацом другим такого змісту:

“Особа, зазначена в ощадному сертифікаті банку, має право передати право власності на такий сертифікат іншій особі лише шляхом вчинення повного (іменного) індосаменту.”.

У зв’язку з цим абзаци другий – четвертий уважати відповідно абзацами третім – п’ятим;

абзаци четвертий, п’ятий після слова “вкладника” доповнити словами “(власника сертифіката)”;

3) пункт 5.4 викласти в такій редакції:

“5.4. Банк України перевіряє справжність ощадного сертифіката і його відповідність записам на корінці або в реєстраційному журналі.”;

4) у пункті 5.8 слово “строковим” виключити;

5) пункт 5.9 виключити.

5. У главі 6:

1) пункти 6.1–6.3 викласти в такій редакції:

“6.1. Облік бланків ощадних сертифікатів/операцій з випуску, погашення та сплати процентів за ощадними сертифікатами здійснюються відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України з питань бухгалтерського обліку.

6.2. Банк України зберігає бланки ощадних сертифікатів у порядку, визначеному внутрішніми документами.

6.3. Банк України знищує бланки ощадних сертифікатів у порядку, визначеному внутрішніми документами з питань діловодства, з урахуванням вимог законодавства України, але не раніше ніж через п'ять років після їх погашення.”;

2) пункти 6.5, 6.6 виключити.

6. У тексті Положення слова “ощадні (депозитні) сертифікати” у всіх відмінках замінити словами “ощадні сертифікати” у відповідних відмінках.